

EVOLUCIÓ DEL LENGUATGE UTILITZAT EN EL *DICCIONARI ENCICLOPÈDIC DE MEDICINA* DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE: CONNOTACIONS I BIAIXOS

Teresa MIRET-MESTRE

ABSTRACT • This paper analyses the changes on the treatment of gender issues on the *Diccionari enciclopèdic de medicina*, the leading Catalan medical dictionary. The background is also relevant in order to be aware of the modifications made from the first hardcore editions until the current digital version. The study, based on a sample of entries that are particularly interesting from a gender perspective, leads to a proposal for writing any kind of sexist or androcentric bias.

KEYWORDS • Gender Studies, Sexist Bias, Language and Gender, Medical Dictionary, *Diccionari enciclopèdic de medicina*.

1. Introducció

El *Diccionari enciclopèdic de medicina (DEM)* és, sens dubte, l'obra de referència en català sobre medicina. Atesa la importància de la salut en les nostres vides, i gràcies a la disponibilitat d'aquesta obra en format electrònic, són nombroses les consultes que cada dia rep el *DEM*. Considerem, doncs, que fer un estudi de gènere d'aquest diccionari és rellevant ja que, tal com afirma M. Teresa Cabré,

els diccionaris d'una llengua ofereixen a través de les paraules una determinada visió de la societat que parla aquesta llengua i del seu món de referència. Però, al mateix temps, les comunitats de llengua condicionen la forma i els continguts dels diccionaris, en uns casos més profundament que en d'altres (Cabré 1993: 12).

Així, com que els diccionaris reflecteixen la visió que la societat –o, en aquest cas, potser la comunitat mèdica– té del món, és particularment interessant conèixer quina és

la seva visió sobre les dones, de manera que l'objectiu d'aquest treball és estudiar l'espai que el *DEM* dedica al sexe femení, tant en les entrades com en les definicions.

Es tracta d'un estudi no exhaustiu, atès que hem analitzat una de les edicions publicades en línia: majoritàriament, la segona edició revisada publicada en línia per l'Institut d'Estudis Catalans (*DEM-IEC*), que conté unes 55.000 entrades. Hem escollit aquesta versió perquè permet fer diverses cerques: per entrades, per paraules en les definicions i per àrea temàtica, principalment, de manera que hem pogut elaborar uns llistats amb les entrades que contenen referències a persones. Ara bé, malgrat que no sigui un estudi exhaustiu, sí que el considerem representatiu, ja que hem analitzat aproximadament un 10% de les entrades del *DEM-IEC*. En efecte, la mostra que hem seleccionat és formada per professions (188 registres) i epònims (6.052 registres, dels quals tenim en compte un 60-70% aproximadament perquè la resta correspon a remissions o bé a topònims, en lloc d'antropònims), així com per les entrades que contenen les paraules *dona(-es)*, *home(-s)*, *femella(-es)*, *mascle(-s)*, *masculí(-ina, -ins, -ines)*, *femení(-ina, -ins, -ines)*, etc. (uns 1.350 registres aproximadament).

En fer l'anàlisi, ens hem adonat que hi havia multiplicitat de referències a ambdós sexes, que es poden posar de manifest de maneres diferents i que dificulten l'estudi. Així, hem trobat diverses denominacions, tant per a la dona com per a l'home: per exemple, es pot referir a la dona com a: «dona», «mare», «embarassada», «malalta» (*tractament de Pincus*)¹, «núvia» (*nimf-*), «donzella», «sexe femení» (*limfoma B monocitoide*), «femella» (*identitat de gènere*), «madona» (*acrosclerosi*), «heroïna» (*Electra*), «metgessa», etcètera. Pel que fa a l'home, s'hi pot referir com a: «home» (*vasectomia*), «pare» (*anomalia potencial de la tolerància a la glucosa*), «heroi» (*Èdip*), «germà» (*Adler, Oscar*), «amo» (*Chastek*), «sexe masculí» (*oligomeganefrònia*), «mascle» (*ictiosi lligada al cromosoma X*), entre d'altres.

A més, existeixen diversos adjectius aplicables a cadascun d'ambdós sexes, com ara els parells masculí -ina / femení -ina (*alopècia androgènica masculina / alopècia androgènica femenina*), o bé matern -a / patern -a (*hiperinsulinisme fetal / eritroblastosi fetal*). Però, naturalment, també es pot fer referència a les persones mitjançant l'ús de termes de les parts anatòmiques que diferencien els dos sexes (úter, pròstata, etc.).

2. El Diccionari Enciclopèdic de Medicina (*DEM*)

Com ja hem esmentat, el *DEM* és l'obra de referència en català sobre medicina. A més de contenir les definicions de les diverses malalties i afeccions, ofereix en molts casos els equivalents en altres llengües: alemany, anglès, castellà, francès i italià. Els seus antecedents són el *Diccionari de Medicina*, dirigit per Manuel Corachan i publicat el 1936, i més tard el *Vocabulari mèdic* de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, del qual es van fer tres edicions (1974, 1979 i 1987).

¹ Quan la paraula o l'expressió en qüestió no té entrada pròpia, hem posat entre parèntesis i en cursiva l'entrada en què apareix.

És ben sabut que els avenços en medicina són imparables, fet que exigeix una actualització molt freqüent dels diccionaris mèdics, a fi que no esdevinguin obsolets. Per a posar al dia la terminologia de la medicina, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, en col·laboració amb Enciclopèdia Catalana i altres entitats, va publicar el 1990 la primera edició del *Diccionari enciclopèdic de medicina*, en paper (*DEM1*). Ara bé, calia anar-lo actualitzant, i al cap de deu anys en va aparèixer la segona edició, també en paper (*DEM2*), que a més es va publicar en línia el 2003².

Malgrat que a finals del 2004 es va exhaurir el pressupost destinat a afegir entrades i introduir esmenes a la base de dades, es va continuar revisant el *DEM* fins a finals del 2006, però no va ser fins al 2009 que es va signar un acord entre Enciclopèdia Catalana, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears (anomenada així des del 2004) i l'Institut d'Estudis Catalans per a continuar el projecte. El 2010 es va decidir d'encarregar la feina d'actualització al TERMCAT, el centre de terminologia en català. Més tard, el 2013, l'Institut d'Estudis Catalans va incorporar-ne una versió electrònica de la segona edició revisada en el seu portal de Terminologia de Ciències i Tecnologia (CiT), que recull diccionaris i altres obres terminològiques en línia³. L'entitat que es va encarregar de la revisió va ser el TERMCAT. Aquesta versió, que hem anomenat *DEM-IEC*, és la que hem utilitzat majoritàriament per a fer el nostre estudi i conté unes 55.000 entrades, com ja hem esmentat.

Ara bé, una obra d'aquesta envergadura requereix una dedicació tan enorme de recursos pel que fa a la revisió i a la publicació digitalitzada, que es va decidir que se'n faria càrrec directament el TERMCAT, en col·laboració amb l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears, i amb el suport d'altres institucions, com ara la Fundació Dr. Antoni Esteve i Enciclopèdia Catalana. Amb aquesta finalitat, es va crear el projecte *DEMCAT*, que té un web propi⁴ que diu que:

DEMCAT és el projecte participatiu per mantenir el *Diccionari enciclopèdic de medicina* en català actualitzat regularment i per promoure'n la difusió en tots els àmbits de l'atenció sanitària i de les ciències de la vida i la salut.

Es pot consultar una versió de treball d'aquesta obra lexicogràfica en el portal del TERMCAT, com un diccionari en línia més⁵. Tal com es diu a la presentació del *DEMCAT*⁶, es tracta d'una «versió evolucionada i ampliada» de la segona edició revisada publicada en línia en el Portal CiT de l'Institut d'Estudis Catalans (*DEM-IEC*).

Com que revisar tantes fitxes terminològiques suposa un treball ingent, fins i tot es va crear a finals del 2014 la Societat Catalana del Diccionari Enciclopèdic de Medicina (*SOCDEMCAT*) per a donar suport al manteniment i a la difusió del *DEMCAT*. La revisió

² Encara es pot consultar a l'adreça <<http://www.medic.cat>>

³ Podeu consultar el *DEM-IEC* a l'adreça <<http://cit.iec.cat/obres.asp?obra=23>>

⁴ <<http://www.demcat.cat>>

⁵ <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/183>

⁶ <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/183/Presentacio>

es du a terme per àrees temàtiques; així, les primeres fitxes revisades durant l'any 2015 pertanyien a les branques de farmacologia, immunologia i algunes àrees de cirurgia general. L'any 2016 s'ha començat a treballar en l'àrea de la nefrologia. En data d'agost del 2016, el *DEMCAT* consta ja de més de 72.700 termes catalans⁷.

3. Criteris per a l'anàlisi del gènere en els diccionaris

D'entrada, no es pot fer un estudi de gènere sense entendre perfectament algunes qüestions sobre aquest tema. Començarem, doncs, a fer un petit repàs d'uns quants conceptes bàsics, com ara la diferència entre sexe i gènere: el primer es refereix al vessant biològic de la sexualitat d'una persona i el segon, al vessant sociològic. Uns altres conceptes fonamentals són el sexisme i l'androcentrisme. Així, segons Lledó (2005: 20), el sexisme es caracteritza per una actitud de menyspreu cap a les dones, mentre que l'androcentrisme consisteix en una visió del món des de la perspectiva dels homes. A més, podem parlar d'estereotips de gènere, que són la representació col·lectiva de certes característiques reals o imaginades de les persones d'un determinat grup social, com és el cas de la bellesa de les dones; és a dir, els estereotips de gènere fan referència a les qualitats masculines o femenines per excel·lència (Lledó 2004: 160).

A banda, hem de distingir també entre llengua i llenguatge sexistes. El català no és una llengua sexista, però sí que es pot utilitzar un llenguatge sexista en català (que conté alguns usos que menystenen les dones). Per a combatre aquests biaixos, s'han elaborat unes guies per a l'ús no sexista del llenguatge, que són específiques per a cada llengua (en el nostre cas, per al català). Aquestes guies recomanen utilitzar, sempre que sigui possible, noms invariables, epicens o col·lectius, o expressions despersonalitzades, i evitar el masculí genèric per a referir-se a tots dos sexes alhora i, en canvi, utilitzar la forma doble (masculina i femenina), però en ordre altern: de vegades primer la masculina i de vegades primer la femenina.

La lingüista Eulàlia Lledó, una de les figures més rellevants dins dels estudis de gènere a Espanya, proposa fins a disset procediments lingüístics que esbiaixen el contingut dels textos en els diccionaris de manera androcèntrica (Lledó 2005: 245-262):

- 1) utilització del gènere masculí;
- 2) utilització d'«home» o «homes»;
- 3) ordre d'aparició;
- 4) subjectes gramaticals masculins i objectes gramaticals femenins;
- 5) descripció desigual dels oficis;
- 6) assimilació de dones i de femelles / diferenciació d'homes i d'animals;
- 7) ús de paraules que denoten dones no adultes;
- 8) minorització de les dones;
- 9) presentació de les dones en grup;

⁷ <<http://www.termcat.cat/ca/Actualitat/Noticies/876>>

- 10) ús de l'expressió plural «les dones»;
- 11) ús de les paraules «dona», «dones» i «home», «homes»;
- 12) característiques femenines remarcades;
- 13) especificació de les dones en fórmules genèriques;
- 14) descripció desigual d'una mateixa cosa segons si la fa un home o una dona;
- 15) definicions amb falses concordances;
- 16) activitats pròpies dels dos sexes atribuïdes només a un dels dos;
- 17) presentació dels vocables.

Més endavant veurem quins d'aquests procediments lingüístics hem trobat en el *DEM* i els explicarem mitjançant fragments de definicions extrets de la versió electrònica de la segona edició revisada publicada en el Portal CiT de l'Institut d'Estudis Catalans (*DEM-IEC*). Malgrat que, en l'estudi de Lledó, aquests usos tant poden aparèixer dins de les definicions com en els exemples, en el nostre cas no tenim en compte aquests últims perquè, pel tipus de diccionari de què es tracta, no n'hi ha.

Pel que fa a les definicions en sí, Álvaro García Meseguer, una altra figura molt important en els estudis sobre sexisme en el llenguatge, proposa en el seu article «Género y sexo en el nuevo diccionario de la Real Academia» (García Meseguer 1993) unes recomanacions que considerem molt adients. Són en castellà, però totalment aplicables al català. Segons aquest autor, els noms andrògins (sense marca de sexe) poden ser masculins (com ara *personatge*), femenins (com *persona*) o bé «m/f» (com *artista*), i tots els substantius «m/f» o comuns són andrògins. Qualsevol nom androgin s'ha de definir recolzant-se forçosament en un altre nom androgin (com ara *persona que...*) i no es pot utilitzar un nom androgin per a definir un nom unisexual (o no androgin), a menys que s'hi afegeixi alguna paraula que porti la marca del sexe corresponent.

Pel que fa als noms femenins, aquest autor proposa que la definició dels que es refereixen a dones es recolzi en la paraula «dona» i la definició dels femenins andrògins es recolzi en la paraula «persona» o alguna de similar. En canvi, quant als noms masculins, s'han de posar a les entrades les marques «m.» o com «com.» (o, en aquest últim cas, encara millor, com «m/f»), i la definició s'ha de recolzar en «home» si es tracta d'un masculí referit a homes, o en «persona» si es tracta d'un comú o d'un masculí androgin.

4. Resultats de l'anàlisi del gènere al *DEM*

En les entrades i les definicions del *DEM*, hi hem trobat alguns dels usos lingüístics que s'esmenten en les guies per a l'ús no sexista del llenguatge i que hem esmentat més amunt: masculins genèrics, substantius epicens, noms invariables, dobles formes i noms col·lectius. El primer ús, que a pesar de ser molt freqüent és molt criticat pels cercles feministes –i que, per tant, s'hauria d'evitar en una redacció sense marca de gènere–, és el masculí genèric (que engloba tots dos sexes), com ara «l'home» (en l'entrada *ascàride de l'home*, així com en el text de la definició), «malalt» (dins de *crisi hipoglucèmica*), i molt altres exemples, alguns dels quals veurem més endavant. També hi ha substantius epicens (que es refereixen als dos sexes alhora), el principal dels quals és «persona» (per exemple, a la definició de l'entrada *acropàquia tiroïdal* diu: 'Acropàquia que es presenta

rarament en persones afectades de tirotoxicosi, associada amb exoftàlmia i mixedema pretibial’).

Una altra manera que el *DEM* té de referir-se als éssers humans és mitjançant una forma única per als dos sexes, com ara «pacient». Anem a veure diversos casos en què apareix aquest nom invariable. En primer lloc, la definició de *dolor peritoneal* diu: ‘Tipus de dolor visceral produït per la inflamació del peritoneu [...] que immobilitza el pacient’; es tracta d’un masculí genèric, ja que fa referència a qualsevol persona. En canvi, trobem un exemple de masculí específic a la definició de *síndrome de Wiskott-Aldrich*⁸, que és la ‘Malaltia hereditària autosòmica recessiva lligada al cromosoma X observada en nadons del sexe masculí [...]’. La majoria dels pacients moren durant la infància [...]’. D’altra banda, la definició de *prova de Galli Mainini* diu que serveix ‘Per al diagnòstic de l’embaràs; l’orina de la pacient és injectada a una granota o un gripau mascles [...]’; per tant, l’ús de l’article femení i el context ens indiquen que es tracta d’un femení.

A més, hem trobat en alguns casos (ben pocs) l’ús de la doble forma per a incloure ambdós sexes, com en la definició de *clínic -a*, que comença amb «metge o metgessa», com veurem més endavant, o bé l’ús de noms col·lectius, com «família», que podem trobar, per exemple, en la definició de l’entrada *ecomania*: ‘Conducta caracteritzada per un comportament dominant envers els membres de la família [...]’. Pel que fa a les expressions despersonalitzades, hauria de realitzar-se un estudi minuciós de totes les entrades per veure’n l’ús, però deixarem aquesta tasca per al futur, si escau.

Podem observar, doncs, que el *DEM* segueix algunes de les recomanacions per a l’ús no sexista del llenguatge. Per contra, dels disset procediments lingüístics que, segons Eulàlia Lledó (2005: 254-262), esbiaixen el contingut dels textos en els diccionaris de manera androcèntrica, n’hem trobat setze en el *DEM*⁹:

- 1) ús del gènere masculí com a fals o presumpte genèric (*coma hipoglucèmic*: ‘Coma que és degut a una hipoglucèmia intensa; pot aparèixer en malalts diabètics que segueixen tractament amb insulina o sulfonilurees’);
- 2) ús de la paraula *home* (o *homes*) com a omnicomprensiva del gènere humà (*ascàride de l’home*: ‘[...] Els ous són expulsats pels homes parasitats acompanyant els excrements, i poden ésser ingerits per altres homes amb l’aigua o els aliments contaminats [...]’);
- 3) ordre d’aparició en les definicions, que indica una jerarquia de valors: sempre apareix primer la forma masculina i després la femenina (*identitat de gènere*: ‘Sentiment bàsic d’ésser mascle o femella [...]’; o bé *verge*: ‘Dit de l’home o la dona que no han tingut experiències sexuals’);

⁸ Aquesta definició figura així en el *DEM-IEC*, però no en el *DEMCAT*, ja que ja s’han eliminat les marques de gènere en fer la revisió d’aquesta entrada.

⁹ Us oferim els exemples entre parèntesis: l’entrada en lletra cursiva i la definició entre cometes simples. Com ja hem esmentat, aquestes definicions són extretes de la versió en línia publicada per l’Institut d’Estudis Catalans, que podeu consultar a l’adreça: <<http://cit.iec.cat/obres.asp?obra=23>>, excepte si especifiquem una altra versió.

- 4) subjectes gramaticals masculins i objectes gramaticals femenins (*femeller -a*: ‘Dit de l’home que va darrere les dones, que va amb dones’);
- 5) descripció desigual dels oficis, cosa que dóna lloc a definicions dissimètriques (l’únic exemple que hem trobat d’aquest ús és la parella *metge / metgessa*; malgrat que aquesta entrada no apareix en el *DEM-IEC*, sí que ho fa en les versions anteriors i posterior, com veurem més endavant);
- 6) assimilació de dones i de femelles, però diferenciació d’homes i d’animals (*embarassada*: ‘Femella que ha concebut i duu a l’úter un embrió o un fetus’; però *alcaloide*: ‘Nom genèric de diverses substàncies nitrogenades [...] que, a petites dosis, solen tenir marcats efectes farmacològics sobre l’home i els animals [...]’)¹⁰;
- 7) ús de paraules que denoten dones no adultes, com ara *nena* o *noia*: com que no hi ha exemples d’ús dels termes, només definicions, s’utilitzen aquestes paraules només quan es fa referència a les dones no adultes (l’entrada *doneta* apareix en la primera edició, una de les accepcions de la qual és ‘Dona simpàtica per algun motiu de modèstia, humilitat, bondat, etc.’; ara bé, també hi figura *homenet* amb les mateixes accepcions que *doneta*, excepte la que hem esmentat, i ja no s’inclouen en la resta de versions);
- 8) minorització de les dones, que es fa presentant les dones en relació amb els homes¹¹ (*Dick, George Frederick*: ‘Metge nord-americà, 1881-1967’; però *Dick, Gladys Rowena Henry*: ‘Metgessa nord-americana, germana de G. F. Dick, 1881-1963’);
- 9) presentació de les dones en grup: en els diccionaris analitzats per Lledó –la segona edició del *Diccionari general de la llengua catalana* de Pompeu Fabra (1954), la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l’Institut d’Estudis Catalans (1995) i la vint-i-unena edició del *Diccionario de la lengua española* de la Real Academia Española (1992)– apareix aquest ús lingüístic androcèntric, però no n’hem trobat exemples en el *DEM*. Potser un estudi més profund revelaria alguns exemples esbiaixats per aquest ús però, per les pròpies característiques del diccionari, creiem que no és rellevant;
- 10) ús de l’expressió plural «les dones» («dona» apareix en 176 definicions del *DEM*, i «dones», en 190, cosa que indica una voluntat d’homogeneïtzar i «homosocialitzar» (Lledó 2005: 255) quan es parla de les persones de sexe femení; en canvi, «home» figura en 487 articles i «homes» només en 53);
- 11) ús de les paraules «dona»/«dones», i d’«home»/«homes» (la suma dels registres en què apareixen les paraules «dona» o «dones» fa 366, i les paraules «home» i «homes» sumen plegades 540 registres; és a dir, les dites formes femenines representen un 40,4% de tots aquests registres, mentre que les masculines són més freqüents ja que suposen un 59,6% del total);

¹⁰ Hem de tenir en compte que, en aquest cas, la paraula «home» es refereix a l’espècie humana, no a una persona del sexe masculí.

¹¹ Una altra fórmula seria assimilar les dones amb les criatures. Veg. Lledó 2005: 254.

- 12) característiques femenines remarcades, ús que està molt relacionat amb els estereotips de gènere (*doneta*: ‘Dona simpàtica per algun motiu de modèstia, humilitat, bondat, etc.’; només apareix en la primera edició, com ja hem comentat);
- 13) especificació de les dones en fórmules genèriques (*distròfia muscular benigna de Becker*: ‘Miopatia degenerativa semblant a la distròfia muscular progressiva pseudohipertròfica de Duchenne, que pot afectar també les dones [...]’);
- 14) descripció desigual d’una mateixa cosa segons si la fa un home o una dona –o si es refereix a un home o a una dona–, la qual cosa crea definicions dissimètriques (*alopècia androgènica femenina*: ‘Alopècia observada en dones¹² que és deguda a [...]’; en canvi, *alopècia androgènica masculina*: ‘Alopècia determinada genèticament (herència autosòmica dominant) i relacionada amb l’acció de la testosterona [...]’);
- 15) definicions amb falses concordances (*farmacèutic -a m. i f.*: ‘Persona que té el títol de llicenciat en farmàcia; pot exercir la professió [...], bé com a col·laborador en la indústria farmacèutica, bé com a realitzador d’anàlisis clíniques’; o també l’entrada *anorèxia mental*, que desapareix en el *DEM-IEC* però que es recupera en el *DEMCAT*: ‘Refús sistemàtic, d’origen neuròtic, dels aliments, observat generalment en dones joves (15-25 anys). El malalt es provoca el vòmit [...]’);
- 16) activitats pròpies dels dos sexes atribuïdes només a un dels dos: es descriuen activitats pròpies d’ambdós sexes només en forma femenina o masculina –i majoritàriament en la darrera d’elles–, per la qual cosa aquest ús té molta relació amb el masculí genèric (*bioclínic -a m. i f.*: ‘Metge especialitzat en bioclínica’);
- 17) presentació dels vocables de doble terminació (primer apareix sempre la forma masculina completa i, en segon lloc, el morfema de femení separat per un guionet, com acabem de comprovar en l’exemple d’ús anterior).

A continuació veurem mitjançant exemples quin ha estat el tractament del gènere en les diverses versions del *DEM*. Així, hem confeccionat unes taules en què: les sigles *DEM1* corresponen a la primera edició en paper (1990); *DEM2*, a la segona edició en paper (2000); *eDEM2*, a la segona edició en línia (2003); *DEM-IEC*, a la segona edició revisada publicada en línia per l’Institut d’Estudis Catalans en el seu Portal CiT (2012); i *DEMCAT*, a l’edició publicada pel TERMCAT (2015-), actualment en fase de revisió.

El primer exemple que estudiarem és la parella *metge / metgessa*. Tal com podem veure a la Taula 1, en les tres primeres versions del *DEM* hi ha una entrada per a *metge* i una altra per a *metgessa* que no només no són iguals –són definicions dissimètriques–, sinó que l’entrada de la forma masculina dóna molta informació i conté tretze sintagmes travats que fan referència a les especialitats que pot exercir un metge o una metgessa; d’altra banda, el descriptor és un nom epicè («persona»), cosa que denota androcentrisme, com ja hem vist. En contrast, la forma femenina només conté dues accepcions, la primera

¹² A diferència de l’ús anterior, en què no caldria especificar que també pot afectar les dones si el masculí genèric realment les englobés, aquí sí que s’ha d’especificar que apareix en les persones de sexe femení.

de les quals és idèntica a la de la forma masculina però canviant el substantiu epicè per la paraula «dona», i la segona correspon a un concepte que ja considerem obsolet, ja que avui dia a penes s'utilitza per a designar l'esposa d'un metge. A la versió següent (*DEM-IEC*), desapareixen les dues entrades, però reapareixen unificades en el *DEMCAT*; a més, en aquesta última versió apareix una única accepció, i els sintagmes travats tenen entrada pròpia; és a dir, compleix ja els criteris lexicogràfics que el *TERMCAT* utilitza en els seus diccionaris.

<i>DEM1</i>	<i>DEM2</i>	<i>eDEM2</i>	<i>DEM-IEC</i>	<i>DEMCAT</i>
metge <i>m</i> [...]: Persona que té autorització acadèmica i legal per a exercir la medicina. 1 metge de capçalera [...]	metge <i>m</i> [...]: 1 Persona que té autorització acadèmica i legal per a exercir la medicina. 2 metge de capçalera [...]		∅	metge metgessa , <i>n m, f</i> [...]: Persona que té autorització acadèmica i legal per a exercir la medicina.
metgessa <i>f</i> : 1 Dona que té l'autorització acadèmica i legal per a exercir la medicina. 2 fam Muller d'un metge.			∅	

Taula 1. Cadascuna de les definicions per a *metge* i *metgessa* que figuren en les versions del *DEM*.

L'exemple anterior constitueix una excepció, ja que és l'únic cas que hem trobat en què hi hagi una entrada diferent per a les formes masculina i femenina quan aquestes es diferencien només en la desinença. En la resta d'entrades, apareix el masculí amb el morfema de femení precedit d'un guionet, tal com podem comprovar en els exemples *clínic -a* i *dermatòleg -òloga* que us presentem en la taula següent (Taula 2):

<i>DEM1</i>	<i>DEM2</i>	<i>eDEM2</i>	<i>DEM-IEC</i>	<i>DEMCAT</i>
clínic -a <i>2 m</i> [...]: Metge que estudia les malalties i n'estableix els diagnòstics per l'examen directe dels malalts.	clínic -a <i>2 m i f</i> [...]: Metge o metgessa que estudia les malalties i n'estableix els diagnòstics per l'examen directe dels malalts.	clínic -a <i>2</i> [...] <i>m i f</i> : Metge o metgessa que estudia les malalties i n'estableix els diagnòstics per l'examen directe dels malalts.	clínic -a <i>m. i f.</i> : Metge o metgessa que estudia les malalties i n'estableix els diagnòstics per l'examen directe dels malalts.	clínic -a , <i>n m, f</i> : Metge o metgessa que estudia les malalties i n'estableix els diagnòstics per l'examen directe dels malalts.
dermatòleg -òloga <i>m i f</i> [...]: Metge o metgessa especialitzats en dermatologia.			dermatòleg -òloga <i>m. i f.</i> : Metge o metgessa especialitzats en dermatologia. [...]	dermatòleg -òloga , <i>n m, f</i> [...]: Metge o metgessa especialitzats en dermatologia.

Taula 2. Cadascuna de les definicions per a *clínic -a* i *dermatòleg -òloga* que figuren en les versions del *DEM*.

A més, en aquesta taula podem veure que el descriptor utilitzat en la primera edició per a la segona accepció de l'entrada *clínic -a* és «metge», mentre que en les edicions següents se substitueix aquest masculí genèric per la forma doble «metge o metgessa», que concorda amb el verb en singular (i amb ús del masculí genèric «malalts» en totes les versions). Però aquest no és l'únic cas en què el *DEM* utilitza les formes dobles en les definicions, sinó que també ho fa, ja des de la primera edició, en l'entrada *dermatòleg -òloga*, que aquí concorda amb l'adjectiu en masculí i plural. Per tant, en el *DEM* també podem trobar algunes definicions que segueixen les recomanacions de les guies per a l'ús no sexista del llenguatge. El mateix succeeix a l'entrada *pronòstic -a* (veg. la Taula 3), que a les dues últimes versions (*DEM-IEC* i *DEMCAT*) ja conté les formes masculina i femenina, aquest cop separades per una barra:

<i>DEM1</i>	<i>DEM2</i>	<i>eDEM2</i>	<i>DEM-IEC</i>	<i>DEMCAT</i>
pronòstic -a [...]: 1 <i>adj</i> Dit dels senyals pels quals el metge pot formular el pronòstic.			pronòstic -a <i>adj.</i> : Dit dels senyals pels quals el metge/la metgessa pot formular el pronòstic. [...]	pronòstic -a , <i>adj</i> [...]: Dit dels senyals pels quals el metge/la metgessa pot formular el pronòstic.

Taula 3. Definicions de *pronòstic -a* segons les diverses edicions del *DEM*.

Per contra, el *DEM* conté també entrades que només fan referència al masculí, quan la professió pot ser desenvolupada per persones d'ambdós sexes. És el cas dels exemples que us presentem a la Taula 4: *ajudant tècnic sanitari* i *metge de capçalera*. En efecte, el *DEM* només n'ofereix el masculí tant a l'entrada com a la categoria gramatical, però es tracten d'una excepció, com veurem més endavant.

<i>DEM1</i>	<i>DEM2</i>	<i>eDEM2</i>	<i>DEM-IEC</i>	<i>DEMCAT</i>
ajudant <i>m i f</i> [...]: Persona que ajuda. 1 ajudant tècnic sanitari : Títol de la persona que ha enllestit els estudis oficials de practicant o d'infermer. Representat per la sigla ATS.	ajudant tècnic sanitari : Títol de la persona que ha enllestit els estudis oficials de practicant o d'infermer. Representat per la sigla ATS.		ajudant tècnic sanitari <i>m</i> . sigla ATS: Títol de la persona que ha enllestit els estudis oficials de practicant o d'infermer. Representat per la sigla ATS.	ajudant tècnic sanitari , <i>n m / ATS</i> , <i>n m</i> <i>sigla</i> : Títol de la persona que ha enllestit els estudis oficials de practicant o d'infermer. Representat per la sigla ATS.
metge <i>m</i> [...] 1 — de capçalera Internista que fonamentalment té cura del curs de les malalties que obliguen a fer llit. És el metge consuetudinari d'una família. [...].	metge <i>m</i> [...] 2 metge de capçalera Internista que fonamentalment té cura del curs de les malalties que obliguen a fer llit. És el metge consuetudinari d'una família. [...].		metge de capçalera <i>m</i> Internista que fonamentalment té cura del curs de les malalties que obliguen a fer llit. És el metge consuetudinari d'una família. [...].	metge de capçalera , <i>n m</i> Internista que fonamentalment té cura del curs de les malalties que obliguen a fer llit. És el metge consuetudinari d'una família. [...].

Taula 4. Definicions d'*ajudant tècnic sanitari* i de *metge de capçalera* en totes les edicions del *DEM*.

Pel que fa a alguns termes no pertinents, i que es podrien considerar sexistes, com ara «donzella», només apareixen en la primera edició. La definició d'aquesta entrada diu: 'Dona que no ha conegut home, verge'. En canvi, no hi ha l'equivalent en masculí. A partir de la segona edició, aquests termes no formen part del contingut lexicogràfic.

Com hem pogut observar, molts dels exemples anteriors pertanyen a l'àrea temàtica de les professions, que és un dels camps més estudiats des de la perspectiva de gènere¹³. Per tant, hem cregut que valia la pena analitzar amb més profunditat els 188 registres corresponents a aquesta àrea per a veure quins tipus de termes hi apareixen i quins descriptors s'hi utilitzen. Així, hem pogut comprovar que hi ha diverses maneres de formar el femení dels noms referits a professions (Taula 5). En primer lloc, existeixen els noms invariables, d'una sola forma, com ara els que acaben en *-ista* (*internista*) o en *-terapeuta* (*hidroterapeuta*). En segon lloc, la majoria de noms de professions formen el femení afegint-hi la desinència *-a* (*infermer -a*, *llevador -a*, *apotecari -ària*); en aquest últim cas, a més de la *-a*, s'hi ha hagut de posar l'accent gràfic. En tercer lloc, trobem els noms la terminació dels quals conté alguna lletra a més de la *-a*, com ara *-essa* (*metge metgessa*) o *-ana* (*cirugià -ana*). En quart lloc hi ha els noms acabats en *-iatre*, que formen el femení substituint la *e* final per una *a* (*pediatre -a*, *neuropsiquiatre -a*, *psiquiatre -a*). En cinquè lloc hi ha els noms que canvien la desinència *-òleg* del masculí per la desinència *-òloga* del femení (*cardiòleg -òloga*, *dermatòleg -òloga*). Finalment, hem trobat un cas en què el masculí és diferent del femení (*parterot/llevadora*).

Atès que creiem que, sempre que sigui possible, és més adient obtenir les definicions d'una mateixa versió, en aquesta ocasió hem considerat que la més adequada era l'última disponible, és a dir, la que ofereix el TERMCAT en el seu web¹⁴, que es troba en fase de revisió, com ja sabem. Conseqüentment, potser quan consulteu el DEMCAT hi pot haver alguna modificació en les entrades, la categoria gramatical o les definicions que us mostrem a continuació¹⁵:

¹³ A més de l'estudi de Lledó 2005, es pot consultar un treball nostre sobre el nom de les professions sanitàries en castellà, que és aplicable al català, llevat de les professions de forma única que acaben en *-atra* en castellà, que en català tenen doble forma (*-atre -a*): Miret-Mestre 2014.

¹⁴ <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/183/Fitxes>

¹⁵ En la data de la nostra última consulta, el 31-VIII-2016, només hi ha dues variacions respecte a la que es va fer en data 15-IX-2015: *apotecari -ària* (que ha passat a ser un sinònim complementari de *farmacèutic* | *farmacèutica*) i *cirurgia* | *cirurgiana* (fitxa revisada el 2015).

Entrada	Definició del <i>DEMCAT</i>
internista n m, f hidroterapeuta n m, f	Metge especialitzat en les malalties internes no quirúrgiques. Persona versada en hidroteràpia, hidriatre.
infermer -a n m, f llevador -a n m, f apotecari -ària n m, f	Persona que té cura dels malalts o dels ferits complint les prescripcions del metge. Tècnic sanitari especialment preparat per a assistir les dones durant el part. Persona que, antigament, preparava medicaments.
metge metgessa n m, f cirurgià cirurgiana n m, f	Persona que té autorització acadèmica i legal per a exercir la medicina. Persona que practica la cirurgia.
pediatre -a n m, f neuropsiquiatre -a n m, f psiquiatre -a n m, f	Especialista en pediatria. Persona versada en neuropsiquiatria. Persona especialitzada en psiquiatria.
cardiòleg -òloga n m, f dermatòleg -òloga n m, f	Especialista en cardiologia. Metge o metgessa especialitzats en dermatologia.
parterot n m	Home que fa l'ofici de llevadora.

Taula 5. Formes masculines i femenines dels noms de professions sanitàries.

L'estudi de l'àrea de les professions ens ha permès observar que, si bé la gran majoria d'entrades de professions recullen la doble forma –llevat que siguin invariables–, algunes només tenen en compte la forma masculina, ja sigui en l'entrada (*metge de capçalera*), en la categoria gramatical d'algunes professions antigues com *alquimista*, *arquiatre*, *morber* o *protocirurgià* –i de no tan antigues, com *ATS* o *psicoanalista*–, o en la definició (*internista*).

Pel que fa a les denominacions invariables, a més de *terapeuta* (i totes les derivades) i de les denominacions que acaben en *-ista*, trobem altres entrades que són de gènere comú; per tant, la seva categoria gramatical és també «n m, f», però la diferència és que hi ha una única forma. Algunes d'aquestes entrades són: *forense*, *homeòpata*, *intel·lectual*, *laborant*, *logopeda* i *portalliteres*. Com podem observar, aquest grup no és gaire nombrós. Dins d'aquest grup hi ha la denominació *al·lòpata*, però figura com a adjectiu, no com a substantiu.

D'altra banda, els equivalents en altres llengües referits a persones només s'ofereixen en la forma masculina. Per exemple, a l'entrada *dermatòleg -òloga* trobem els equivalents al *Hautarzt*; an *dermatologist*; c *dermatólogo*; fr *dermatologue*; it *dermatologo*. Només hi hem trobat una excepció: en el cas de *llevador -a*, els equivalents són en femení (de *Gebursts-helferin*, *Hebamme*; en *midwife*; es *comadrona*, *matrona*; fr *sagefemme*; it *levatrice*).

Un altre aspecte que hem estudiat referent al gènere és el tractament dels epònims, que són molt nombrosos, com ja hem dit. Si bé aquestes entrades no figuren en el *DEMCAT*, sinó la malaltia o la síndrome a què han donat nom, sí que tenen entrada en les versions anteriors i, per tant, hem utilitzat la segona edició revisada que ofereix en línia l'Institut d'Estudis Catalans. Així, dels 6.052 registres que dona el *DEM-IEC*, descomptant les remissions i els topònims (30-40%), només 50 epònims són femenins (o sigui, un 1,5%

aproximadament), la qual cosa reflecteix la poca rellevància que es concedia a les dones en el món de la medicina.

Com hem pogut comprovar, doncs, malgrat que al llarg del temps s'hagin fet algunes modificacions en les definicions del *DEM* (sobretot en les de professions), en general, hi trobem encara un biaix androcèntric però ja no connotacions sexistes. A més, aquest diccionari es troba en fase de revisió, per la qual cosa creiem que, amb el temps, acabarà perdent fins i tot el biaix androcèntric (o almenys així ho esperem).

5. Proposta per a la revisió actual del *DEMCAT*

Segons el nostre parer, els primers instruments que hem d'utilitzar per a redactar el text d'un diccionari són les recomanacions de les guies per a l'ús no sexista del llenguatge que ja hem esmentat. N'hi ha algunes que fins i tot fan referència al llenguatge mèdic, com el document *Recomanacions per a un ús no sexista de la llengua en l'àmbit de la salut*¹⁶, publicat per l'Institut Català de la Salut i el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

En segon lloc, cal tenir en compte les recomanacions per a definir les paraules que fan referència a persones que proposa García Meseguer (1993). Seguint aquest autor i tal com hem exposat més amunt, els noms sense marca de gènere (andrògins) s'han de definir utilitzant un descriptor que tampoc la tingui; de la mateixa manera, els noms amb marca de gènere s'han de definir mitjançant un descriptor que també la porti –com ara «dona» per als noms femenins referits a dones o «home» per als noms masculins referits a homes– o bé amb un descriptor sense marca de gènere però afegint-hi alguna paraula que denoti el sexe corresponent.

Malgrat que, en aquest treball, García Meseguer parla dels noms amb doble forma, no fa cap recomanació per a definir-los. No obstant això, hem vist en el *DEM* que es poden definir utilitzant com a descriptor un nom androgin –que pot ser un nom epicè o un nom invariable (o comú)– o un nom de doble forma (en aquest cas, s'hauria de posar la forma masculina completa afegint-hi el morfema de femení, o les dues formes separades per una o).

Pel que fa a la revisió que està portant a terme el *TERMCAT*¹⁷, ens consta que, seguint els seus criteris metodològics¹⁸, els noms amb doble forma han d'aparèixer en el *DEMCAT* amb la forma masculina completa i la forma femenina completa, separades per una barra i un espai a cada costat, i la categoria gramatical ha de ser «n m, f». De moment, aquests criteris s'han aplicat ja en algunes entrades, com ara «cirurgia | cirurgia» o «farmacèutic

¹⁶ <<http://www.genocat.cat/ics/flpb/files/assets/downloads/publication.pdf>>

¹⁷ Volem agrair a M. Antònia Julià, coordinadora terminològica del projecte, la seva ajuda en posar-nos al dia sobre l'estat de la revisió del *DEMCAT*.

¹⁸ Criteris recollits en els documents <<http://www.termcat.cat/docs/docs/RepresentacioFemeni.pdf>> i <<http://www.termcat.cat/docs/docs/RepresentacioFemeniParticularitats.pdf>>

| farmacèutica». Quant a les definicions, d'acord amb la metodologia del treball terminològic¹⁹, s'ha de donar preferència als recursos estilístics i lèxics que no comportin l'ús de formes dobles: mots col·lectius, epicens, formes genèriques (acció o funció en comptes de la persona, com ara *professional en mediació*), expressions o girs impersonals, així com formes invariables, sempre que la redacció de la definició ho permeti. Per tant, en fer la revisió del *DEMCAT*, s'intenta utilitzar un llenguatge no sexista.

A continuació proposem uns quants exemples de modificacions en les definicions que seguirien les recomanacions que hem comentat. El primer n'és *pruïja diabètica*: segons la definició del *DEMCAT*²⁰, és una 'Pruïja generalitzada que presenten, a vegades, els malalts diabètics relacionada amb sequedat excessiva de la pell. La pruïja anal i vulvar dels diabètics sovint s'associa amb candidosi'. Com podem veure, les expressions «malalts diabètics» i «diabètics» són masculins genèrics, i proposem substituir-les per «persones diabètiques» en tots dos casos (o «d'aquestes persones» en el segon).

Un altre exemple és *ascàride de l'home*: s'ha utilitzat la paraula «home» en aquesta entrada «com a omnicomprendiva del gènere humà» (Lledó 2005: 21)²¹. La definició diu: '[...] Els ous són expulsats pels homes parasitats acompanyant els excrements, i poden ésser ingerits per altres homes amb l'aigua o els aliments contaminats [...]'. La nostra proposta és canviar l'entrada per «ascàride humana», i substituir «pels homes parasitats» per «per les persones parasitades»; a més, en lloc de l'expressió «altres homes», proposem «altres persones» o, fins i tot, només «altres», per deixar ben clar que les dones també poden ser parasitades per aquest cuc.

Un altre cas és el que trobem a l'entrada *embarassada*: a la definició diu que és una 'Femella que ha concebut i duu a l'úter un embrió o un fetus'. Ja hem vist com assimilar les dones i els animals és un ús androcèntric; per tant, proposem canviar el descriptor per «Dona o femella», per a distingir les unes de les altres. El mateix volem proposar per al cas de «mascle» i «home», ja que el *DEMCAT* és un diccionari de medicina, encara que inclogui entrades pertanyents a l'àrea de la veterinària.

Els últims dos exemples de propostes de modificació són entrades referents a professions. La primera n'és *dermatòleg -òloga*, que el *DEMCAT* defineix així: 'Metge o metgessa especialitzats en dermatologia'. Ara bé, tot i que considerem que el descriptor és correcte des de la perspectiva de gènere, l'adjectiu hauria d'anar en singular i proposem posar-ne un com ara «que és especialista» o, encara millor, es podria reduir la definició a 'Especialista en dermatologia', com hem vist en diverses definicions de professions (veg. Taula 5).

L'altre exemple d'entrada referent a professions que proposem modificar és *hidroterapeuta*, que es defineix com la 'Persona versada en hidroteràpia, hidriatre'. Malgrat que el descriptor és adequat des de la perspectiva del gènere, la segona part de la

¹⁹ Veg. TERMCAT 2009: 205-238.

²⁰ <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/183>

²¹ Els dos exemples que acabem de veure (*coma hipoglucèmic* i *ascàride de l'home*) són mostres dels «usos androcèntrics més importants de la llengua», segons Lledó 2005.

definició («hidriatre») no, ja que es tracta d'un masculí genèric, que es podria substituir fàcilment per la doble forma, ja sigui desenvolupada, ja sigui truncada: «hidriatre -a» o bé «hidriatre/hidriatra».

6. Conclusions

Com que el català no és una llengua sexista pel que fa al gènere gramatical, el sexisme o qualsevol altre biaix ideològic que el *DEM* mostri és un reflex de la realitat i prové de qui l'ha redactat. En efecte, els diccionaris ofereixen una visió determinada de la societat, tal com diu M. Teresa Cabré.

El català compta amb una sèrie de recursos per evitar el sexisme lingüístic, recollits en les guies per a l'ús no sexista del llenguatge. En el *DEM* trobem molts dels usos lingüístics que, segons Lledó, esbiaixen el contingut de les definicions de manera androcèntrica. Ara bé, les poc nombroses mostres de sexisme que oferia aquest diccionari en la primera edició en paper han estat eliminades al llarg de les successives edicions.

Per a redactar una obra lexicogràfica lliure de biaixos androcèntrics i de connotacions sexistes, s'haurien de seguir els criteris generals proposats per García Meseguer. Aquests criteris són aplicables a qualsevol tipus d'obra lexicogràfica, tant general com especialitzada: cada entrada referida a persones s'ha de definir mitjançant el descriptor que correspongui segons quina sigui la marca de sexe de l'entrada. Així, si la paraula és andrògina, el descriptor ha de ser també androgin (com ara «persona»); si la paraula és femenina, s'ha de definir utilitzant «dona» (o alguna altra que porti marca de sexe femení) com a descriptor; i si la paraula és masculina, s'ha d'emprar «home» (o alguna altra que tingui marca de sexe masculí). De cap manera es pot utilitzar un descriptor no androgin per a definir un nom androgin, llevat del cas que vagi acompanyat d'una paraula que designi el sexe corresponent. A més, afegim que, si l'entrada té forma doble, el descriptor podria ser una paraula andrògina o bé un nom de doble forma (en el darrer cas, es podrien posar les dues formes separades per una *o*, si primés la claredat per sobre de l'economia lingüística, o bé la forma masculina completa afegint-hi el morfema de femení).

El masculí genèric és normatiu i propi de la llengua catalana; per tant, no es pot considerar sexista. Però en el *DEM*, l'ús del masculí genèric no és uniforme: de vegades apareix també un femení en la redacció, la qual cosa qüestiona la inclusió del femení en el masculí, tal com afirma Lledó. A més, s'ha de tenir en compte que la precisió i la claredat són característiques clau en un diccionari mèdic, de manera que considerem que el masculí genèric només es pot utilitzar quan no pugui generar cap mena d'ambigüitat.

De la mateixa manera que un masculí genèric pot englobar els dos sexes, en pro de la igualtat, l'ús del femení genèric és (o hauria de ser) lícit per a referir-se a un grup o col·lectiu en què hi ha una gran majoria de dones, com ara quan es parla de malalties majoritàriament femenines, o del personal farmacèutic, o del d'infermeria. A més, la medicina de família s'està feminitzant també, ja que cada any el nombre de metges de capçalera de sexe femení augmenta significativament respecte al total d'ambdós sexes.

Confiam que, gràcies al TERMCAT, a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears, i a totes les persones expertes i entitats que participen en el projecte DEMCAT, el *Diccionari enciclopèdic de medicina* serà en un futur immediat, a

més d'una eina fonamental per a la consulta de termes mèdics, una obra lingüísticament adequada no solament en els aspectes propis de la llengua, sinó també en els relatius al tractament del gènere.

BIBLIOGRAFIA

A. Fonti

- Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears – Enciclopèdia Catalana (1990), *Diccionari enciclopèdic de medicina*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears – Enciclopèdia Catalana (2000), *Diccionari enciclopèdic de medicina*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- Fabra, P. (1954), *Diccionari General de la Llengua Catalana*, Barcelona, López Llausàs.
- Institut d'Estudis Catalans (1995), *Diccionari de la llengua catalana*, Barcelona - Palma de Mallorca - València, Enciclopèdia Catalana - Edicions 62 - PAM - Editorial Moll - Edicions 3i4.
- Real Academia Española (1992), *Diccionario de la lengua española*, Madrid, Espasa-Calpe.

B. Letteratura secondaria

- Cabré, M.T. (1993), *De la innocència i perversió dels diccionaris*, Barcelona, Universitat Pompeu Fabra.
- García Meseguer, Á. (1993), *Género y sexo en el nuevo diccionario de la Real Academia*, dins "Política Científica", 37, pp. 51-56.
- Lledó, E. (2004), *Presencia femenina suprimida, modificada (respecto a la edición de 1992 del diccionario) o nueva*, dins *De mujeres y diccionarios. Evolución de lo femenino en la 22.ª edición del DRAE*, a cura de E. Lledó, M.A. Calero, E. Forgas, Madrid, Instituto de la Mujer (Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales), pp. 97-196, també en <<https://www.usc.es/export/sites/default/gl/servizos/oix/descargas/2004DeMujeresyDiccionariosEvolucionFemenino.pdf>>
- Lledó, E. (2005), *L'espai de les dones als diccionaris: silencis i presències*, Vic, Eumo.
- Miret-Mestre, T. (2014), *La denominación de las profesiones sanitarias en masculino y femenino: ¿cuestión de género o de sexo?*, dins "Panacea@. Revista de Medicina, Lenguaje y Traducción", 39, pp. 103-108, també en <http://www.tremedica.org/panacea/IndiceGeneral/n39-tribuna_MiretMestreT.pdf>
- TERMCAT (2009), *La definició terminològica*, Barcelona - Vic, TERMCAT - Eumo.

TERESA MIRET-MESTRE holds a degree in Pharmacy from the University of Barcelona. She has run the family's pharmacy business for thirty years. She has done a postgraduate course in Nutrition, Dietetics and Diet Therapy at the University of Navarra. She also holds a degree in Translation and Interpreting at the University of Vic (Barcelona) and a Master's degree in Medical Translation at the University Jaume I in Castelló, apart from being an

English-Catalan and Spanish-Catalan sworn translator. She has worked at the terminology center in Catalan TERMCAT in the revision of the *Lèxic de Fàrmacs* (a drug lexicon), in the translation of the chemicals and drugs table for the International Classification of Diseases (ICD) into Catalan, and in the revision of the Environment section of a dictionary of chemistry. She has published in the indexed journal “Panace @, Revista de Medicina, Lenguaje y Traducción” the paper *Miniglosario inglés-español-catalán sobre negligència mèdica* (2012), as well as the paper entitled *La denominación de las profesiones sanitarias en masculino y femenino: ¿cuestión de género o de sexo?* (2014). She has also published a review of Carles Riera’s *Manual de traducció de textos científics de l’anglès al català* (2014) in *Terminàlia*, a journal edited by SCATERM, a subsidiary society of the Institut d’Estudis Catalans (i.e. the supreme authority on the Catalan language). In addition, her paper *Estudios de género en diccionarios utilizados en la traducción inglés-español* which is related to the presentation she gave at the II International Conference Linguaging Diversity, held in Catania (Sicily) in October 2014, is pending publication. She has delivered other presentations in different conferences, such as: the XI International Conference of the AISC in Turin, which was held in September 2015; the 1st Valencia / Napoli Colloquium on Gender & Translation, held in Valencia in October 2016; or the 2nd International Conference on Translation, Ideology and Gender, organized by the University of Cantabria in Santander (Spain) in November 2016. She is currently doing her PhD research at the University of Vic-Central University of Catalonia, and her dissertation analyzes two health sciences dictionaries from a perspective of gender, within the framework of the Gender Studies Research Group: Translation, Literature, History and Communication (GETLIHC). She hopes to be awarded her PhD by the end of 2017.

E-MAIL teresa.miret@uvic.cat